

SEBOREİK DERMATİT'DE PATOJEN MİKROORGANİZMALAR

Dr. Ruknet YILMAZ (x)

Dr. Ayten URAL (xx)

Dr. Sabahat KOT (xxx)

ÖZET:

1.1.1981-1.6.1981 tarihleri arasında polikliniğimize gelen 45 seboreik dermatit'li hastanın bakteriyel florası araştırıldı.

Cins, yaş, meslek, geldikleri bölgeler, şikayetlerinin süresi, ailede aynı hastalığın olup olmadığı, tedavi şekilleri, nüksetme durumları, lezyonların yücuttaki yerleri ile üreyen mikroorganizmalar arasında bir ilişki tesbit edilemedi.

Hastalarda üreyen mikroorganizmalar, 30 kontrol gurubuyla karşılaştırıldığında seboreik dermatit'li hastaların deri florasındaki üreyen patojen mikroorganizmaların sayısının çok yüksek olduğu bulundu.

Seboreik dermatit'in yerleştiği bölgeler vücudun nemli, pH'sı alkali ve patojen mikroorganizmaların yaşamaları için uygun olan seboreik bölgelerdir. Patojen mikroorganizmalar seboreik dermatit'in lezyonu üzerinde kolaylıkla üreyerek hastalığın kronikleşmesine ve pyodermilere neden olarak, hastalığın tedavisini güçleştirirler: (1).

Hastalığın tedavisine başlamadan önce, patojen mikroorganizmaların türünü bilmenin tedavide daha faydalı olacağı kanısı ile seboreik dermatit'li yetişkinlerde bakteri florasını inceledik.

Materyal ve Metod

1-1-1980 ile 1-6-1981 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Araştırma Hastanesi Deri ve Zührevi Hastalıkları polikliniğinde seboreik dermatit

(x) Erzincan Devlet Hastanesi Deri ve Zührevi Hastalıklar uzmanı

(xx) Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

(xxx) Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

tanısı konan 45 yetişkin hasta çalışma kapsamına alındı. 30 sağlam insanda kontrol grubu oluşturdu.

Hastalarımızdaki lezyonlar serum fizyolojik ile ıslatılmış steril bir spanç ile temizlendikten sonra ekivyonlu türlere lezyonun uygun bir yerinden muayene materyali alındı.

Bu materyalden en kısa zamanda azaltma metoduyla kanlı agar ve EMB (E-ozin Blue Jeloz) besi yerine steriliteye uyarak ekim yapıldı.

Bu besi yerleri 37 dereceye ayarlı etüve 20±4 saat enkübasyon için bekletildi. Besi yerlerinde üreme olup olmadığı mikrobiyoloji laboratuvarında çalışan uzmanlar tarafından değerlendirildi.

Ayrıca 30 sağlam kişiden aynı metotlarla seboreik bölgelerden muayene materyali alındı. İncelenerek bakteriyolojik tanıya gidildi.

Bulgular :

Çalışma kapsamına alınan 45 hastanın 22'si (% 48,89) erkek, 23'ü (% 51,11) i kadındı. Yaş ortalaması 37 idi. Hastaların 23'ü (% 51,11) ev hanımı, 10'u (% 22,22) çiftçi, 8'i (% 17,78) serbest meslek sahibi ve 4'ü (% 8,89) memurdu.

Hastaların geldikleri bölgeler araştırıldığında 16'sı kentsel kesimden 28'i kırsal kesimden geldiği öğrenildi. Şikayet süreleri ise 1 sene ile 5 yıl arasında değişiyordu. Hastaların 13'ünün (% 29) ailesinde de aynı hastalıktan vardı. Hastaların 11'inin (% 24,44) hiç tedavi görmemesine rağmen 22 (% 48,89) tıbbi tedavi, 8'inin (% 17,78) hem tıbbi hemde folklorik tedavi gördüğü 4'ünününde (% 8,89) folklorik tedavi olduğu öğrenildi. 27 (% 60) hastanın hastalığının nüks ettiği öğrenildi.

Vak'alarımızı lezyonların tipine göre 4 grupta topladık:

1- Kepekli seboreik dermatit,	11 Vak'a	% 24,4
2- Kurutlu	7 "	% 15,56
3- Sulantılı	5 "	% 11,11
4- Karışık tip	22 "	45,89

Klinik tiplere göre lezyonların yerleşme yerleri tablo 1 de görülmektedir.

Çalışma kapsamına aldığımız 45 hastanın usulüne uygun olarak alınan muayene materyalinin bakteriyolojik incelemeleri sonucu üreyen mikroorganizmaların cinsleri:

1- Staphylococcus aureus	33 Vak'a	(% 73,33)
2- " albus	4 "	(% 8,9)
3- Staph. aureus Beta hemolitik streptococcus	3 "	(% 6,4)
4- Staph. albus + non hemolitik strept.	1 "	(% 2,22)

5- Staph. aureus + pseudomonas florasein	1	"
6- Steph. albus + alfa hemolitik strept	1	"
7- Proteus	1	"
8- Üreme olmıyan	1	"

2 den 7 ye kadar olan mikroorganizmaların cinsleri fazla vak'a sayısı az olduğundan, diğerleri adı ile ayrı bir grupta topladık.

Tablo: 1- Klinik tiplere göre lezyonların yerleşme yerleri

Klinik Tip	Vak'a sayısı	Yerleşme Yeri
Kepekli	2	Saçlı deri
	2	Retro auriküler bölge
	1	Aksiller bölge
	3	Aks.+retro. au.+saçlı deri
	1	Aks.+ Gluteal bölge
Kurutlu	4	Saçlı deri
	2	Retro au, + saçlı deri
Sulantılı	1	" " " + Aks.
	3	" " " auriküler bölge
	1	" " " + Aksiller b.
Karışık	1	Aksiller bölge
	3	Radro auriküler bölge
	1	Aksiller bölge
	3	saçlı deri
	6	" " + Radro aur.
	3	Aksiller bölge + Meme altı.
	2	" " + Genital bölge
	2	Retro aur.+Saçlı deri+Kaşlar+Kırp.
2	Aksiller bölge+meme altı+ Gluteal b.	

Üreyen mikroorganizma cinsinin hastaların yaşı, uğraşı, cinsi, geldikleri yöre, hastalığın devam süresi, aile hikayesi, tedavi şekli, hastalığın nüksü, lezyonu klinik tipi ve yerleşme yerleri arasındaki ilişkileri x² testi ile kontrol edildiğinde istatistiki yönden önemli bir fark bulunamadı.

Kontrol grubuna alınan sağlam kişilerden materyal alınan bölgelere göre üreyen mikroorganizmalar tablo 2 de görülmektedir.

Seboreik dermatit'li hastalarda ve kontrol grubunda üreyen mikroorganizmaların karşılaştırılması tablo: 3 de görülmektedir.

Tablo: 2- Kontrol grubunda; materyal alınan bölgelere göre üreyen mikroorganizmalar.

Materyalin alındığı bölge	Staph. aureus	Diğer mikt.	Üremiyen	Toplam
Saçlı deri	2 (% 6,67)	1 (% 3,33)	3 (% 23,33)	10 (% 33,33)
Retro auriküler	5 (% 16,67)	—	5 (% 16,67)	10 (% 33,33)
Aksiller	3 (% 10)	2 (% 6,67)	5 (% 16,67)	10 (% 33,33)
Toplam	10 (% 33,33)	3 (% 10)	17 (% 56,67)	

Tablo: 3- Üreyen mikroorganizmaların hastalara ve kontrol grubuna göre dağılımı.

	Staph. aureus	Diğer Mik.	Üremeyenler	Toplam
Hastalarda	33	11	1	45
Sağlamalarda	10	3	17	30
Toplam	43	14	18	75
% de	57	19	24	

Kişilerin hasta oluş ve normal oluşu arasındaki ilişki araştırıldı. yapılan χ^2 testinde hasta oluş ile üreyen mikroorganizma arasında önemli bir ilişki bulundu (p 0,01).

Tartışma:

Araştırmamızı yetişkin yaş grubu arasında yaptığımızdan bu yaş grubunda deri nemlidir. Sebore ve apokrin glantlar en aktif düzeydedir. Mikroorganizmalar rahatça yerleşebilecek ortamı bulurlar (2). Vak'alarımızın % 60'ında hastalık nüsetmiştir. Seboreik dermatit bir konstitüsyonel anomali olduğundan nükslerle seyreder (3,4).

Çalışma kapsamına aldığımız hastaların % 78,78'inde hastalık bir yıldan fazla zamandır görülmekteydi. Hastalık kronikleştikçe vücuttaki yayılma yüzeyinin arttığını gördük.

Vak'alarımızda üreyen mikroorganizmaların % 73,33'ü staphylococcus aureus, % 24,44 diğer bakterilerdi. Kontrol grubunda ise Staph. aureus % 10'du. Staph. aureus oranı çok yüksekti. Staph. aureus'lar adult insan derisinde küçük bir alanda alınan kültürde % 10 oranında üremektedir. Fakat bu oran aynı günde farklı bölgelerden, değişik günlerde aynı bölgelerden alınan kültürlerde değişiktir. (5,6). Diğer araştırmacılar da seboreik dermatit'li hastalarda yüksek miktarda Staph. aureus tesbit etmişlerdir. (7,8).

Daha önce kliniğimizde seboreik dermatitli çocuklarda bakteri florası incelendiğinde staph. aureus % 67,5 beta nomolitik streptococcus+staph. albus % 27,5 oranında bulunmuştu (9). Bu da bizim çalışmamızdaki sonucu desteklemektedir.

Sonuç olarak, çalışma kapsamına aldığımız hastalar ve sağlam kontrol grubunda üreyen patojen mikroorganizmalar arasında istatistiki yönden önemli bir ilişki ($p < 0,01$) olduğu kanısına varıldı. Hasta guruptaki staphylococcus aureus sayısının normallere nisbetle ve normal grup da üreme olmıyanların sayısının hastalara nisbetle yüksek oluşu bu ilişkinin önemli çıkmasına neden olduğu bulundu.

SUMMARY

Pathogen microorganisms in seborrheic dermatitis

45 seborrheic dermatitis patient's cutaneous microflora were examined at the department of Dermatology, medical school of Atatürk University, between 1880-1981 years and findings were analyzed, the pathogen mikroorganisms in seborrheic dermatitis were more than that the normal skin of healtly individuals.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1- Fitzpatric. B. Thomas at al.: Dermatology in General Medicine. McGraw Hill Book Vompany. New York, 1979, 804-807.
- 2- Marples, R., Albert, M.K.: The normal flora in adult. Derm. 81/1, 14-18, 1969
- 3- Moschella, S.L. atal: Dermatology, W.B. Saunders Company, Philadelphia, 1975, Vol: 1, 282-285.
- 4- Nemlioğlu, F.: Deri Hatalıkları, 1. baskı, İstanbul Nazım Terzioğlu Matematik araştırma enstitüsü baskı atölyesi, 1979, 433-443.
- 5- Albert, M.K.: Carriage of staphylococcus aureus in the nose and the skin of patient vithout pyogenic dermatose. Dermatologica, 14/65-83. 1973.
- 6- Williams, H.E.A. Staphillococcus aureus on the skin. Brt. J. Derm 81/1, 33-35. 1969.
- 7- Bibel, D. J., and Lowel, D. J.: Skin flora maps o tool instudy of cutaneus ecology, İnvest, Derm. 67/2, 265-269, 1976.
- 8- Leopald, F. Motes, W. Wilborn, H.: Location of bacterial skin flora. Brt. J. Derm. 8,23-36, 1969.
- 9- Uzun, B. K.: Seboreik dermatit'li çocuklardaki bakteri florası ile sağlam çocuklardaki floranın karşılaştırılması. Uzmanlık tezi 1980.